

Landschappelijk inpassingsplan buitenpiste paardensportcentrum

Weijenborgerdijk te Vragender

Fam. Morsinkhof

Datum 16-01-2015

Opgesteld door ing. J.Collou

Inhoud

Ligging en landschap	Pag. 1
Historische ontwikkeling	Pag. 2/3
Landschappelijke analyse	Pag. 4
Beleid	Pag. 5
Aanknopingspunten landschappelijke inpassing	Pag. 6
Landschappelijke inpassing plankaart	Pag. 7
Landschappelijke inpassing beschrijving	Pag. 8
Plantplan	Pag. 9
Beheer	Pag. 10

De familie Morsinkhof is voornemens hun paardensportcentrum aan de Weijenborgerdijk te Vragender uit te breiden met een buitenpiste.

Voor de aanleg van deze buitenpiste is een omgevingsvergunning nodig. In het kader hiervan is dit landschappelijke inpassingsplan opgesteld. Dit inpassingsplan moet passen binnen, en geen aantasting betekenen voor, de kernkwaliteiten van het waardevol landschap Winterswijk beschreven in het streekplan van de provincie Gelderland. Tevens moet het passen binnen de ontwikkelingsvisie van Vragender van de gemeente Oost-Gelre. In dit rapport wordt het inpassingsplan beschreven en onderbouwd d.m.v. een historische- en landschappelijke analyse, alsmede door visualisaties.

De locatie ligt aan de zuid/west kant van de grote Vragender es en staat op topografische kaarten aangeduid met "Weijenborg". Het landschap ter plekke valt deels onder het type kampenlandschap en deels onder het type jong heideontginningslandschap. De bebouwing, waaronder ook de oude boerderij op de locatie, hoort bij de krans van oude erven op de flank van de es. In het landschap zijn naast de Vragender es een aantal kampen nog goed zichtbaar in het landschap. Een van deze kampen ligt aan de zuidzijde van de locatie. Het gebied dat te omschrijven is als kampenlandschap is maar smal en gaat snel over in heideontginningslandschap. Deze heideontginning heeft een relatief kleinschalige kavelstructuur. Om het landschap en de oorsprong hiervan 'leesbaar' te houden is het van belang het reliëf en de zichtbaarheid van de kavelstructuren te beschermen en te versterken, bijvoorbeeld door de aanleg van singels.

Historische ontwikkeling

Historische topkaart 1885

De planlocatie rond 1885.

“Weijenborg” is nog grotendeels (natte) heide. De kamp aan de zuidkant van “Weijenborg” wordt omringd door een singel/haag. De wegen tussen de heidegronden liggen er, maar de grond is nog nauwelijks ontgonnen. Het erf “Weijenborg” maakt deel uit van een groepje van drie erven op de flank van de grote es. De kamp hoort hier met de omsingeling duidelijk bij. Op deze kaart is goed het verschil te zien tussen het kampenlandschap met de grillige verkaveling en oude erven en de heideontginningen met de rechte wegen en zonder bebouwing.

Historische topkaart 1927

Rond 1927

Een groot deel van de gronden is ontgonnen. “Weijenborg” bestaat uit gras en bouwland. Langs de weg links van “Weijenborg” is een singel/haag te zien. Tussen “Weijenborg” en de kamp is de steilrand aangegeven, de begroeiing hierop is verdwenen.

Historische topkaart 1936

Rond 1936

“Weijenburg” is één grote kavel. Van de singel/haag langs de weg aan de linkerzijde is weinig over. Er is een pad aangelegd vanaf de weg links naar het erf. Hierlangs zijn op de kaart bomen aangegeven. De kamp is onaangetast maar de singel is in z'n geheel verdwenen. Links naast de kamp is een productiebosje aangeplant.

Huidige topografische kaart.

Huidig kaartbeeld.

De oude Winterswijkseweg heeft een aftakking gekregen naar het noorden. De oude weg links naast “Weijenburg” is verdwenen. Het pad aan de zuidzijde is niet meer in gebruik en heeft geen aansluiting meer op de openbare weg. De bomenrijen langs dit pad (de laan) zijn niet op de kaart aangegeven maar staan er nog wel.

De landschappelijke analyse is gemaakt op basis van landschappelijke kenmerken en oorsprong.

Groen gearceerd:
Open landschap gevormd door de Vragender es, de kern van Vragender ligt midden op de es.

Geel gearceerd:
Kleinschalig redelijk besloten landschap gevormd door het kampenlandschap om de es. Kenmerkend zijn: verspreid liggende hoeven op de flanken van de es met verspreid liggende kampen en grillige verkavelingen.

Bruin gearceerd:
Kleinschalig redelijk besloten landschap gevormd door het, in dit gebied relatief kleinschalige, heideontginningslandschap. Rechthoekige kavels, bebouwing langs de weg. Beplanting veelal langs de kavelgrenzen. Redelijk besloten door de aanwezigheid van singels en bosjes.

De verschillende landschapstypen liggen in dit gebied op korte afstand van elkaar en zijn soms bijna verweven. Doordat de stroken ontgonnen heidegebied of woeste grond vaak smal zijn, is hier de verkaveling minder rationeel dan in de grotere heideontginningen het geval is.

Het perceel Weijenborgerdijk is gelegen in het waardevol landschap binnen het Nationaal landschap. Dit wil zeggen dat de beoogde ontwikkelingen de kernkwaliteiten van het gebied, zoals omschreven in de streekplanuitwerking "Kernkwaliteiten waardevolle landschappen" behouden moeten blijven en moeten worden versterkt.

De kernkwaliteiten volgens het Streekplan Gelderland 2005:

- Kleinschalig, organisch gegroeid halfopen landschap met afwisseling van bosjes, houtwallen, landbouwgrond, lanen, beken, boerderijen; oostelijke helft kleinschaliger dan westelijke helft.
- Rijk aan microreliëf (steilranden, essen en eenmansessen), een duidelijke terrasrand (westzijde).
- Meanderende beken in smalle dalen als doorgaande structuren, met natuurlijke begroeiing (elzen en essen) in halfopen landschap; overstromingsvlaktes in laagtes.
- Fraaie, open essen (opvallend groot op de plateau rand van Aalten tot Groenlo) en bijzondere broekgebieden.
- Historisch nederzettingsspatroon vervlochten in het landschap: oude boerderijplaatsen (zoals scholtenhoeven), vele gehuchten en grotere nederzettingen.

Afbeelding links:

In de ontwikkelingsvisie Vragender wordt de groen structuur langs de Weijenborgsedijk gezien als een belangrijke landschappelijke drager.

De voorgenoemde kernkwaliteiten zijn op of rond de planlocatie allemaal van toepassing.

Voor de ontwikkelingen aan de Weijenborgerdijk wordt ingezet op de landschapselementen van het kleinschalig landschap. Door de aanleg van hout en struweel singels wordt de landschappelijke kwaliteit van het kleinschalige landschap versterkt. Er wordt teruggerepen op historische verkavelingen en wegen structuren. Het historische reliëf wordt niet verstoord. Het belangrijkste kenmerkende hoogteverschil rond de planlocatie, is een steilrand aan de zuidzijde. Deze steilrand begrenst een oude kamp op het aangrenzende zuidelijke perceel. Deze kamp en steilrand worden door de aanleg van de buitenpiste niet aangetast. Ingezet wordt specifiek op het historische nederzettingsspatroon d.m.v. de aanleg van streekeigen beplanting, passend in het historische verkavelingspatroon van de omgeving. Verdwenen elementen worden op de historische locatie weer aangelegd. Naast versterking van landschappelijke kwaliteit betekenen de toe te voegen landschapselementen een ecologische meerwaarde voor fauna in de vorm van voedsel, verblijfs- en vestigingsmogelijkheden.

De groenstructuur langs de Weijenborgerdijk, genoemd in de ontwikkelingsvisie Vragender, wordt door de aanleg van een struweelrand versterkt.

Rond de planlocatie ligt een waterbergingsopgave van het Waterschap Rijn en IJssel. In samenspraak met het Waterschap is invulling gegeven aan deze waterbergingsopgave. Aan de noordzijde van de planlocatie wordt een verbinding met de Weijenborgerdijk gecreëerd. Deze verbinding maakt onderdeel uit van een nieuwe bypass die er voor moet zorgen dat er in situaties met extreem veel water, het water wordt omgeleid en langer wordt vastgehouden.

Aanknopingspunten landschappelijke inpassing

Huidige topografische kaart.

Kaartbeeld 1927 Bron: watwaswaar.nl

 Historische landschapsstructuren (al of niet nog bestaand) die dienen als leidraad voor toekomstige landschappelijke aan-/inpassing.

Langs de kavelgrens (de locatie van de voormalige weg) zal een robuuste singel worden geplant (singel A). Deze singel heeft een lengte van 250 meter en een breedte van 10 meter en zal bestaan uit struweel en boomvormers in 6 plantrijen. Deze singel vormt een landschappelijke verbinding met de bestaande laan aan de zuidzijde van het perceel. In deze singel mogen onderbrekingen zitten indien zichtlijnen voor bijvoorbeeld burens aangetast worden. Deze singel zal bijdragen aan de kleinschaligheid van het landschap en grijpt terug naar de historische verkavelingsstructuur.

Langs de Weijenborgerdijk wordt een struweelsingel aangeplant (singel B). Deze is ± 5 meter breed (samen met de bestaande bomenrij is de breedte ± 10 meter) en 150 meter lang. Door de ligging van deze zuidgeëxponeerde singel in combinatie met de waterberging ontstaat hier een ecologisch aantrekkelijke habitat voor bijvoorbeeld diverse vlindersoorten, maar ook voor diverse vogels en de boomkikker (indien voldoende nat).

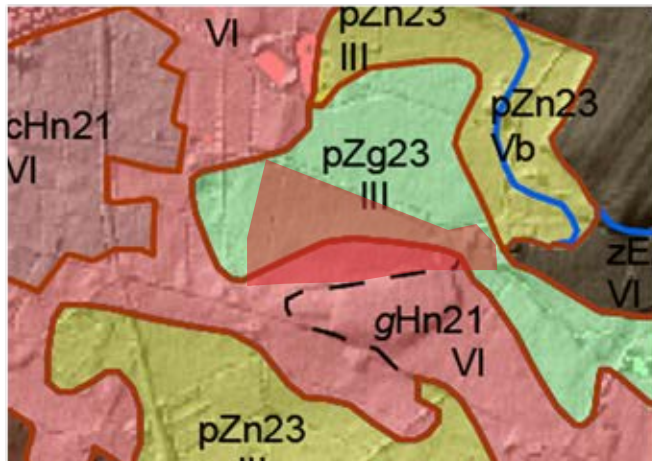
Deze singel verstevigt de structuur van de Weijenborgerdijk als groene drager.

Aan de westzijde van de buitenpiste worden boomgroepen aangeplant. Deze hebben geen onderbegroeiing. Deze boomgroepen vormen samen met een aantal solitaire bomen een groenstructuur die teruggrijpt naar de historische verkavelingsstructuur. Op de grens tussen het verharde gedeelte en de weide wordt een bomenrij aangeplant.

Deze laatste twee ingrepen 'breken' het terrein en geven gelaagdheid. De bomenrij en boomgroepen hebben geen onderbegroeiing zodat er zichtlijnen blijven. Voor het gebouw wordt de bestaande haag aangevuld met bomen. Deze bomen zullen de contouren van de bebouwing verzachten.

De beleving van de Weijenborgerdijk is momenteel die van een kleinschalige landweg in een kleinschalig landschap. De ontwikkelingen rond het paardensportcentrum hebben een flinke omvang. Door de voorgenoemde aanpassingen zal de kleinschaligheid worden versterkt en hebben de ontwikkelingen minder impact op de beleving van het landschap. Tevens wordt er ecologische kwaliteit toegevoegd.

■ Hn21 Veldpodzolgronden; leemarm en zwak lemig fijn zand

■ pZg23 Beekeerdgronden; lemig fijn zand

Bij de keuze van de beplanting is rekening gehouden met de bodem en grondwatertrap. Singels A en B liggen laag, bodemtype: Beekeerdgrond. Bodemvorming onder invloed van het grondwater. Grondwatertrap III

A Houtsingel 250 meter, breedte 10 meter, bestaande uit 6 plantrijen

Opp. : 2500 m²

Plantwijze: driehoekverband; 1,50 mtr. bij 1,50 mtr.

Aantal : 1000 stuks bosplantsoen 60/100 cm.

Sortiment:

zwarte els- *Alnus glutinosa* 2%
 zachte berk- *Betula pubescens* 2%
 winterlinde- *Tilia cordata* 3%
 zoete kers -*Prunus avium* 8%
 hazelaar - *Corylus avellana* 10%
 boswilg-*Salix caprea* 15%
 vuilboom- *Rhamnus frangula* 15%
 inheemse Vogelkers- *Prunus padus* 15%
 lijsterbes- *Sorbus aucuparia* 15 %
 Gelderse roos-*Viburnum opulus* 15%

Boomvormers alleen in de binnenste 4 rijen.

B Struweelsingel 150 meter, breedte 5 meter, bestaande uit 3 plantrijen.

Opp.: 750 m²

Plantwijze: driehoeksverband; 1,50 mtr. bij 1,50 mtr.

Aantal 300 stuks bosplantsoen 60/100 cm.

krentenboompje - *Amelanchier lamarckii* 20%
 hazelaar - *Corylus avellana* 15%
 kardinaalsmuts - *Euonymus europaeus* 15%
 boswilg - *Salix caprea* 15%
 lijsterbes - *Sorbus aucuparia* 15%
 Gelderse roos - *Viburnum opulus* 20%

C Boomgroepen

Quercus robur maat 14/16 14x

D Bomenrij

Tilia cordata maat 14/16 7x

E Bomen in haag

Tilia cordata maat 14/16 6x in bestaande beukenhaag

Beheer

Nieuwe aanplant alleen planten in de daarvoor geschikte periode. Bij voorkeur het najaar of anders vroeg in het voorjaar, vóór de bladvorming.

In het jaar na aanplant dient de beplanting te worden gecontroleerd op sterfte, waarna eventuele gaten in de beplanting aangevuld dienen te worden met nieuw plantgoed.

Beheer en onderhoud

Singel A

Middelhout beheer (hakhout met overstaanders).

De eerste jaren (6 tot 8 jaar) hoeft hier niets aan te gebeuren. Als de beplanting gesloten raakt en hol dreigt te worden, dient er te worden verjongd.

Dit gebeurt door struiken af te zetten, niet alles in één keer maar gefaseerd in ruimte en tijd. Bijvoorbeeld over een tijdsbestek van 4 jaar elk jaar een blok. Zodat na ± 4 jaar (ander schema is ook mogelijk) de gehele beplanting is verjongd. Dit kan het beste, in het najaar plaatsvinden.

Na verjonging hoeft zo'n 8 jaar niets gedaan te worden.

Afzetten van de struiken gebeurt niet te laag (zo'n 20 cm boven de grond).

Takken die overlast geven kunnen eventueel jaarlijks worden gesnoeid.

De boomvormers worden ontzien. Wanneer de beplanting in sluiting komt, d.w.z. dat de kruinen van de aanplant elkaar raken dan is het zaak om de zogeheten overstaanders (boomvormers) vrij te zetten. Deze bomen moeten de ruimte krijgen om zich in goed te kunnen ontwikkelen, de bomen en struiken die rechtstreeks de overstaanders hinderen kunnen verwijderd worden.

Dit proces kan op de langere termijn nog eens uitgevoerd worden zodat de bomen die uiteindelijk moeten overblijven wederom meer ruimte krijgen.

Singel B

Hakhoutbeheer

De eerste jaren (6 tot 8 jaar) hoeft hier niets aan te gebeuren. Als de beplanting gesloten raakt en hol dreigt te worden, dient er te worden verjongd volgens hiervoor genoemd principe.

Hakhoutbeheer vind plaats tussen 1 november en 15 maart.

BURO COLLOU
TUIN-&LANDSCHAPSONTWERP

ING. J. COLLOU
LOOWEG 10
7152AL EIBERGEN
T.: 0545-479765
E.: JAC@BUROCOLLOU.NL

